

Iepirkumu uzraudzības birojs
Iesniegumu izskatīšanas komisija
L Ē M U M S

Rīgā 2012.gada 16.janvārī

Nr.4-2.2/11-28/2

Iepirkumu uzraudzības biroja iesniegumu izskatīšanas komisija, izveidota ar Iepirkumu uzraudzības biroja vadītāja p.i. D.Gailes 2011.gada 27.decembra rīkojumu Nr.1-2/498, šādā sastāvā:

komisijas priekšsēdētāja – D.Paura – Iepirkumu uzraudzības biroja Juridiskā departamenta direktores vietniece;

komisijas locekļi: D.Gaile – Iepirkumu uzraudzības biroja Metodoloģijas departamenta direktore;

I.Vingre – Iepirkumu uzraudzības biroja Kontroles departamenta direktore;

ar komisijas sekretāri – A.Virkavu – Iepirkumu uzraudzības biroja Juridiskā departamenta vecāko ekspertī;

2011.gada 28.decembrī izskatīja OŪ „Rīga Transport” (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu par Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” (turpmāk arī Pasūtītājs) rīkoto sarunu procedūru „Par paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas maršrutu tīkla daļas maršrutos” (turpmāk arī sarunu procedūra).

Ar Iepirkumu uzraudzības biroja iesniegumu izskatīšanas komisijas 2011.gada 28.decembra lēmumu Nr.4-2.2/11-28/1 tika nolemts pieprasīt papildu informāciju no Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” un lūgt Latvijas Republikas Satiksmes ministrijai sniegt skaidrojumu par Sabiedriskā transporta pakalpojuma likuma normu piemērošanu, kā arī pagarināt lēmuma par lietas izskatīšanu pēc būtības pieņemšanas termiņu līdz 2012.gada 16.janvārim.

Iesniegumu izskatīšanas komisija

konstatēja:

Iesniedzējs 2011.gada 28.novembrī Iepirkumu uzraudzības birojā (turpmāk arī IUB) iesniedza iesniegumu par Pasūtītāja rīkoto sarunu procedūru.

Iesniedzējs norādīja, ka Pasūtītājs sarunu procedūras nolikuma 2.1.punktā ir noteicis, ka „*gadījumos, kad pretendents pakalpojuma sniegšanā izmantos sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja elektronisko norēķinu sistēmu, tādējādi iegūstot tiesības saņemt maksājumus par pasažieru valsts noteiktajiem braukšanas atvieglojumiem pārvadāšanu*”, t.i., iepirkuma piešķiršanas rezultātā tiks tērēti valsts vai pašvaldības līdzekļi, kuru izmantošanai, piešķirot pakalpojumu līgumu, ir jāpiemēro Publisko iepirkumu likuma normas – atklāts konkurss. Tomēr Pasūtītājs rīko sarunu procedūru, kas arī ir iepirkuma procedūra, taču viss dokumentu kopums ir sagatavots, nebalstoties uz Publisko iepirkumu likumu.

Iesniedzējs norādīja, ka sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas kārtību, tajā skaitā arī kārtību, kādā pasūtītājs izvēlas pārvadātājus un piešķir tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutu tīklā, noteic Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums (turpmāk – Likums). Tādējādi nolikums nevar būt pretrunā ar Likumā noteikto regulējumu.

Iesniedzējs norādīja, ka nolikuma 5.pielikums „Pasūtījuma līgums” ir prettiesisks šādu apstākļu dēļ:

1) Nolikuma 2.2.punkta 1.2.2.apakšpunkts un pasūtījuma līguma 2.1.punkts nosaka, ka pasūtījuma līgums tiek slēgts uz 8 gadiem. Savukārt pasūtījuma līguma 2.2.punkts nosaka,

ka, pamatojoties uz ekonomiskiem apsvērumiem, pusēm ir tiesības vienoties par pasūtījuma līguma darbības pagarināšanu.

Likuma 8.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus var piešķirt tikai konkursa kārtībā saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu vai likumu, kas reglamentē koncesiju piešķiršanu.

Likuma 8.panta septītā daļa nosaka, ka tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus piešķir un sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma līgumu pasažieru pārvadāšanā ar autobusiem slēdz uz 8 gadiem.

Tādējādi saskaņā ar Likumā noteikto, izbeidzoties ar konkursa ceļā izvēlēto pārvadātāju noslēgtā līguma 8 gadu termiņam, pasūtītājam ir jāorganizē jauna iepirkuma procedūra. Likums nepieļauj iepirkuma procedūras ietvaros noslēgtā līguma pagarināšanu.

Nemot vērā minēto, pasūtījuma līguma 2.2.punkts ir pretrunā ar Likumā noteikto sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas tiesību piešķiršanas kārtību.

2) Likuma 8.panta devītā daļa nosaka, ka sabiedriskā transporta pakalpojumus var sniegt pārvadātājs, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmis pasažieru pārvadājumu veicēja speciālo atļauju (licenci). Saskaņā ar šo normu pārvadātājs, kuram nav pasažieru pārvadājumu veicēja speciālā atļauja – licence (beidzies tās termiņš vai tā ir anulēta), nedrīkst veikt pasažieru pārvadājumus.

Pasūtījuma līguma 17.2.4.punkts nosaka, ka Pasūtītājam ir tiesības vienpusēji izbeigt pasūtījuma līgumu, 2 (divus) mēnešus iepriekš par to brīdinot pārvadātāju, ja pārvadātājs ir zaudējis tiesības veikt regulārus pasažieru pārvadājumus.

Šāds pasūtījuma līguma noteikums ir pretrunā ar Likuma 8.panta devīto daļu, jo pieļauj divus mēnešus pārvadāt pasažierus bez pasažieru pārvadājumu veicēja speciālās atļaujas – licences. Turklāt šāds noteikums – Pasūtītājam ir tiesības vienpusēji izbeigt pasūtījuma līgumu — neuzliek pienākumu Pasūtītājam līgumu izbeigt. Pasūtītājs līguma izbeigšanas tiesības var izmantot un var arī neizmantot.

3) Līdzīgi Pasūtītājs saskaņā ar līguma 17.2.1., 17.2.2. un 17.2.3.punktu var turpināt pasūtījuma līgumu ar tādu pārvadātāju, kurš pēc līguma noslēgšanas nespēj pildīt savu iepirkuma procedūrai iesniegto piedāvājumu.

4) Tā kā sarunu procedūras komisija pieņems lēmumu par tās uzvarētāju, tās gala lēmums ir jāvērtē kā administratīvais akts, kurš atbilstoši Administratīvā procesa likuma un arī Publisko iepirkumu likuma normām ir apstrīdams, tātad nolikumā bija jānorāda iestāde vai amatpersona, pie kuras pretendents var pārsūdzēt tās lēmumu. Pretējā gadījumā pretendents ir liegta tā likumiskā tiesība uz savu interešu aizstāvību.

Nemot vērā iepriekš minēto, Iesniedzējs lūdza IUB uzlikt par pienākumu Pasūtītājam novērst nolikuma dokumentācijas neatbilstību Likumam un rīkot iepirkuma procedūru – atklātu konkursu atbilstoši Publisko iepirkumu likuma un Likuma normām.

Pasūtītājs (2011.gada 12.decembra vēstule Nr.KOR-IZEJ-JP/2011/2078) uzskata, ka Iesniedzēja iesniegums nav pamats un ir noraidāms.

Pasūtītājs norādīja, ka spēkā esošie normatīvie akti nenosaka līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kārtību konkrētajam sarunu procedūras priekšmetam.

Pasūtītājs norādīja, ka nepiekrīt Iesniedzēja iesniegumā norādītajam, ka sarunu procedūras nolikums ir pretrunā ar Likumu. Likuma 8.pants nosaka kārtību, kādā pasūtītājs piešķir tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutu tīklā, maršrutā vai reisā. Saskaņā ar Likuma 1.panta 5.punktu par pasūtītāju šī likuma izpratnē uzskatāma valsts vai pašvaldība, kas savas kompetences ietvaros organizē sabiedriskā transporta pakalpojumus. Pasūtītājs – Rīgas pilsētas pašvaldība, ievērojot Likuma 8.panta trešo daļu, piešķirusi tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus Rīgas pilsētas maršrutu tīkla daļā Pasūtītājam, kas, pamatojoties uz noslēgto pasūtījuma līgumu, nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumu

pašvaldības noteiktajā apjomā. Savukārt Pasūtītāja rīkotās sarunu procedūras rezultātā paredzēta līguma noslēgšana par paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu, kas nav uzskatāmi par sabiedriskā transporta pamatpakalpojumiem.

Pasūtītājs norādīja, ka saskaņā ar sarunu procedūras nolikumu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras rezultātā plānots noslēgt pasūtījuma līgumu par paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ar komersantu, kura piedāvājums būs visizdevīgākais potenciālajiem sabiedriskā transporta pakalpojuma lietotājiem. Tādējādi paredzamais pasūtījuma līgums neparedz finanšu norēķinus starp līdzējiem, kā arī tā izpildē nav paredzēta Pasūtītāja resursu izmantošana. Tā kā Pasūtītājs ir uzskatāms par sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma izpratnē, sākotnēji tika izskatīts, vai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā jāpiemēro šajā likumā ietvertās tiesību normas. Izvērtējot Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma tiesisko regulējumu, tika konstatēts, ka attiecīgā pasūtījuma organizēšanai nav jāpiemēro šī likuma normas, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

1) Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 1.panta 2.punktu pakalpojumu līgumi ir šī likuma 2.pielikumā minētie pakalpojumi. Iepazīstoties ar likuma 2.pielikumā ietverto pakalpojumu līgumu nomenklatūru, tika konstatēts, ka regulārie pasažieru pārvadājumi nav iekļauti pakalpojumu līgumu sarakstā, kuru piešķiršanai jāpiemēro Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma normas.

2) Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.panta pirmajā daļā noteikts, ka šo likumu attiecina uz iepirkuma procedūrām, ja būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumu līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežām vai lielāka. Savukārt saskaņā ar likuma 12.panta pirmo daļu paredzamo līgumcenu nosaka pirms iepirkumu procedūras uzsākšanas kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja plānoto kopējo samaksu par līguma izpildi. Kā jau norādīts iepriekš, paredzamais pasūtījuma līgums neparedzēja Pasūtītāja un pakalpojuma sniedzēju savstarpējos norēķinus. Attiecīgi likumā noteiktajā kārtībā nav iespējams noteikt paredzamo līgumcenu.

3) Kritiski vērtējams Iesniedzēja norādītais arguments, ka, iegūstot tiesības saņemt maksājumus par pasažieru ar valsts noteiktajiem braukšanas maksas atvieglojumiem pārvadāšanu, tiks tērēti valsts vai pašvaldības līdzekļi un tādējādi jāpiemēro Publisko iepirkumu likums. Kā jau iepriekš norādīts, Pasūtītāja līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras neregulē Publisko iepirkumu likums.

4) Pat tad, ja arī pretendenti atbilstoši pievienotā līguma projekta prasībām ieviestu elektronisko norēķinu sistēmu, tādējādi nodrošinot iespēju saņemt valsts piešķirtos maksājumus, pamatojoties uz Pasūtītāja veiktajiem aprēķiniem, kopējā valsts piešķirtās dotācijas summa par attiecīgajā maršruta tīkla daļā veiktajiem pasažieru ar valsts noteiktajiem braukšanas maksas atvieglojumiem pārvadājumiem nepārsniegs Ministru kabineta noteiktos noteiktās līgumcenas robežas.

5) Pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 59.panta trešo daļu, pakalpojumu līgumu slēdz uz laiku, ne ilgāku par pieciem gadiem. Sarunu procedūras rezultātā plānots noslēgt pasūtījuma līgumu, kura termiņš ir astoņi gadi. Līguma darbības termiņš pamatots ar ekonomiskiem aprēķiniem par paredzamajiem ieguldījumiem pakalpojuma nodrošināšanai, ievērojot, ka paaugstināta servisa pakalpojums jāsniedz ar atjaunotu transportlīdzekļu parku. Saskaņā ar nolietojuma aprēķinu, lai pilnībā noamortizētu ilgtermiņa ieguldījumus autobusu parka atjaunošanai, pasūtījuma līgums jāslēdz vismaz līdz 2020.gadam. Papildus Pasūtītājs norādīja, ka analogisks līguma darbības termiņš paredzēts ES tiesiskajā regulējumā un starp Rīgas domi un Pasūtītāju noslēgtajā pasūtījuma līgumā.

Pamatojoties uz iepriekš norādīto Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 59.panta trešās daļas regulējumu, ierobežojums attiecībā uz līguma darbības termiņu neattiecas uz iepirkuma līgumiem publiskās un privātās partnerības gadījumos. Ņemot vērā

minēto, Pasūtītājs arī izvērtēja, vai pasūtījuma līguma noslēgšana nav uzskatāma par publiskās un privātās partnerības gadījumu. Saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likuma 1.panta 1.punktu par publisko un privāto partnerību uzskatāma publiskā un privātā sektora sadarbība, kuru vienlaikus raksturo šādas pazīmes:

- a) sadarbība notiek starp vienu vai vairākiem publiskajiem partneriem un vienu vai vairākiem publiskās un privātās partnerības procedūrā iesaistītajiem privātajiem partneriem,
- b) sadarbība notiek, lai nodrošinātu sabiedrības vajadzības būvdarbu veikšanā vai pakalpojumu sniegšanā,
- c) tā ir ilgtermiņa sadarbība, kas ilgst līdz 30 gadiem, bet šajā likumā paredzētajos gadījumos arī ilgāk,
- d) publiskais un privātais partneris apvieno un izmanto tam pieejamos resursus (piemēram, īpašumu, finanšu līdzekļus, zināšanas un pieredzi),
- e) atbildība un riski tiek dalīti starp publisko partneri un privāto partneri.

Pasūtītājs norādīja, ka, tā kā, lai publiskā un privātā sektora sadarbību uzskatītu par publiskās un privātās partnerības gadījumu, nepieciešama atbilstība visām iepriekš minētajām pazīmēm, pasūtījuma līgums par paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas maršruta tīkla daļā neatbilst likumā noteiktajai definīcijai. Pamatojoties uz Publiskās un privātās partnerības likuma 1.panta 1.punkta d) apakšpunktu, publiskajā un privātajā partnerībā tiek apvienoti partneru resursi. Savukārt likuma 1.panta 30.punktā noteikts, ka publiskā partnera resursi ir publiskā partnera īpašumā esoša ķermeniska lieta vai lietu kopība, kas bez atsevišķas samaksas tiek nodota privātajam partnerim lietojumā vai tiek ieguldīta kopsabiedrības pamatkapitālā saskaņā ar publiskās un privātās partnerības līgumu.

Pasūtītājs norādīja, ka sarunu procedūras rezultātā noslēgtā pasūtījuma ietvaros nav paredzēta Pasūtītāja kā publiskā partnera resursu nodošana.

Nemot vērā minēto, lai nodrošinātu izdevīgākā piedāvājuma saņemšanu, sarunu procedūras nolikuma noteikumi sastādīti, piemērojot likumā „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” un citos normatīvajos aktos noteiktus principus. Pēc iespējas plašāka ieinteresēto personu loka informēšanai paziņojums par sarunu procedūru tika izvietots laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”.

Pārbaudot un izvērtējot lietas materiālus, noklausoties lietas dalībnieku iesnieguma izskatīšanas sēdē sniegtos paskaidrojumus, iesniegumu izskatīšanas komisija uzskata, ka Iesniedzēja iesniegums par Pasūtītāja rīkoto sarunu procedūru ir pamatots.

Iepirkumu uzraudzības biroja kompetence attiecībā uz iesniegumu (sūdzību) izskatīšanu ir noteikta Publisko iepirkumu likumā, Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā (turpmāk – SPSIL), Publiskās un privātās partnerības likumā un Ministru kabineta 2004.gada 26.oktobra noteikumos Nr.893 „Iepirkumu uzraudzības biroja nolikums”. Saskaņā ar minēto Ministru kabineta noteikumu 4.1.punktu viena no IUB funkcijām ir uzraudzīt pasūtītāju, sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, publisko partneru un publisko partneru pārstāvju veikto iepirkuma procedūru un koncesijas procedūru atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Savukārt atbilstoši šo noteikumu 5.3. un 5.4.punktam, lai nodrošinātu minēto funkciju izpildi, IUB izskata iesniegumus par iepirkuma procedūras un koncesijas procedūras apstrīdēšanu, izvērtē tādu iepirkuma procedūru tiesiskumu, ko veic pasūtītāji un sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji, un sniedz attiecīgus atzinumus.

Nemot vērā Iesniedzēja iesniegumā norādīto un iesnieguma izskatīšanas sēdē uzklusot Iesniedzēja pārstāvju paskaidrojumus, iesniegumu izskatīšanas komisija secina, ka lietā pastāv strīds par to, vai Pasūtītāja rīkotās sarunu procedūras rezultātā slēdzamais līgums

ir uzskatāms par publisko iepirkumu līgumu un attiecīgi – vai tā noslēgšanai tādējādi ir jāievēro Publisko iepirkumu likumā vai SPSIL minētie noteikumi. Norādāms, ka IUB tiesības izskatīt konkrēto lietu izriet arī no Eiropas Parlamenta un padomes direktīvas 2007/66/EK, saskaņā ar kuru dalībvalstīm jānodrošina, ka ir pieejami efektīvi un ātri tiesiskās aizsardzības līdzekļi, lai vērstos pret līgumslēdzēju iestāžu un līgumslēdzēju subjektu lēmumiem par to, vai konkrētais līgums ir Direktīvu 2004/18/EK un 2004/17/EK materiālajā jomā.

Iesniegumu izskatīšanas komisija konstatēja, ka 2011.gada 1.novembra laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” ir publicēts paziņojums par Pasūtītāja izsludināto sarunu procedūru „Par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu” (vienlaikus no Pasūtītāja iesniegtajiem lietas materiāliem ir konstatējams, ka sarunu procedūras nosaukums ir „Par paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas maršrutu tīkla daļas maršrutos”), norādot, ka piedāvājumu iesniegšanas termiņš ir 2011.gada 1.decembris plkst.14.

Uzklusot iesnieguma izskatīšanas sēdē lietas dalībniekus, iesniegumu izskatīšanas komisija secina, ka starp pusēm pastāv strīds par to, saskaņā ar kādiem normatīvajiem aktiem Pasūtītājam bija jāvadās, rīkojot minēto sarunu procedūru, proti, Iesniedzējs uzskata, ka Pasūtītājam bija jāievēro vai nu Publisko iepirkumu likumā vai SPSIL noteiktā kārtība, savukārt Pasūtītājs uzskata, ka tam nebija jāievēro neviens no minētajiem likumiem, bet gan jāvadās vienīgi saskaņā ar likumu „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu”.

Saskaņā ar sarunu procedūras nolikuma 1.1.punktu sarunu procedūras mērķis un priekšmets ir noskaidrot izdevīgāko piedāvājumu paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai Rīgas pilsētas maršrutu tīkla daļā.

Saskaņā ar nolikuma 2.1.punktu „Informācija par līguma priekšmetu” pretendents jānodrošina paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana Rīgas pilsētas maršrutu tīkla daļā, kas norādīta sarunu procedūras nolikuma 2.pielikumā; paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojums šī nolikuma izpratnē ir regulārie pasažieru pārvadājumi maršrutā, kurā pārvadātājs nodrošina braukšanas apstākļu uzlabojumus (piemēram, ceļā pavadītā laika būtiska samazināšana salīdzinājumā ar pārvadājuma laiku maršrutos bez paaugstināta servisa, pasažierim garantēta sēdvietas, pārvadājumi nakts maršrutos vai pasažierim nodrošinātas citas papildu ērtības); pakalpojumā netiks iesaistīti Pasūtītāja vai Rīgas pilsētas budžeta līdzekļi, investīcijas, citi Pasūtītāja rīcībā esošie finanšu resursi, izņemot gadījumu, kad pretendenta pakalpojumu sniegšanā izmantos Pasūtītāja elektronisko norēķinu sistēmu, tādējādi iegūstot tiesības saņemt maksājumus par pasažieru, kuriem piešķirti valsts noteiktie braukšanas atvieglojumi, pārvadāšanu; atlīdzību par pakalpojuma sniegšanu pretendents saņem, iekasējot braukšanas maksu no personām, kuras izmanto pakalpojumus. Saskaņā ar nolikuma 2.2.1.punktu pretendents jāuzsāk pakalpojuma sniegšana ne vēlāk kā 2012.gada 1.janvārī un saskaņā ar 1.2.2.punktu līguma darbības laiks ir 8 gadi, līdz 2019.gada 31.decembrim.

Iesniegumu izskatīšanas komisija norāda, ka atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 3.panta pirmās daļas 9.punktam šo likumu nepiemēro, ja pasūtītājs slēdz līgumu par iepirkumu, lai nodrošinātu likuma „Par iepirkumu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju vajadzībām”¹ 3., 4., 5., 6. un 7.pantā minētās darbības šajos pantos noteiktajās jomās. Ņemot vērā, ka Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” ir sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs SPSIL izpratnē, iesniegumu izskatīšanas komisija izvērtēs, vai līguma noslēgšanai, t.i., rīkojot sarunu procedūru, Pasūtītājam ir jāievēro SPSIL minētie noteikumi.

Saskaņā ar SPSIL 75.panta pirmo daļu IUB veic šā likuma un no tā izrietošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un saskaņā ar 77.panta pirmo daļu persona, kura ir vai ir bijusi ieinteresēta iegūt tiesības noslēgt iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos vai pretendē uz uzvaru un kura saistībā ar konkrēto iepirkuma procedūru, uz kuru attiecas šīs

¹ Zaudējis spēku saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma spēkā stāšanos

likums, uzskata, ka ir aizskartas tās tiesības vai ir iespējams šo tiesību aizskārums, ko rada varbūtējs Eiropas Savienības normatīvo aktu vai citu normatīvo aktu pārkāpums, ir tiesīga iesniegt iesniegumu par kandidātu vai pretendentu atlases noteikumiem, tehniskajām specifikācijām un citām prasībām, kas attiecas uz konkrēto iepirkuma procedūru, vai par sabiedriskā pakalpojumu sniedzēja darbību iepirkuma procedūras laikā. Konkrētajā gadījumā konstatējams, ka lietā primārais izvērtējamais jautājums ir Pasūtītāja rīcības, nerīkojot sarunu procedūru kā vienu no SPSIL likumā noteiktajām iepirkuma procedūrām, pamatotība.

Saskaņā ar SPSIL 1.panta 9.punktu iepirkuma procedūra – procedūra (atklāts konkurss, slēgts konkurss, sarunu procedūra, metu konkurss), saskaņā ar kuru sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs izraugās piegādātājus un piešķir tiesības noslēgt būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumus vai iegūst metu. Iesniegumu izskatīšanas komisija norāda, ka, ievērojot Pasūtītāja izstrādātos sarunu procedūras nolikuma nosacījumus, nav apšaubāms fakts, ka Pasūtītājs piemēro noteiktu procedūru piegādātāju (šajā gadījumā – personu, kas piedāvā tirgū attiecīgo pakalpojumu sniegšanu) atlasei (izvēlei) un attiecīgā līguma noslēgšanai (šajā gadījumā – līguma priekšmets ir definēts sarunu procedūras nolikumā, t.sk. 2.1.punktā).

Saskaņā ar SPSIL 1.panta 2.punktu pakalpojumu līgumi ir iepirkuma līgumi, kuri finansiālās interesēs rakstveidā noslēgti starp vienu vai vairākiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un vienu vai vairākiem piegādātājiem un kuru priekšmets ir šā likuma 2.pielikumā minētie pakalpojumi.

Saskaņā ar SPSIL 5.panta pirmo daļu transporta pakalpojumu jomā šo likumu piemēro publiskas lietošanas dzelzceļa, automatizētu sistēmu, tramvaju, trolejbusu, autobusu un trošu ceļu transporta tīklu nodrošināšanai vai apsaimniekošanai vai to pakalpojumu nodrošināšanai.

Atbilstoši Likuma 1.panta 5.punktam pasūtītājs ir valsts vai pašvaldība, kas savas kompetences ietvaros organizē sabiedriskā transporta pakalpojumus. Saskaņā ar Likuma 8.panta otro daļu pasūtītājs sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu organizē saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu vai likumu, kas reglamentē koncesiju piešķiršanu, ciktāl šis likums nenosaka citādi. Saskaņā ar Likuma 8.panta trešo daļu pasūtītājs, kas nodibinājis sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai kapitālsabiedrību, kurā visas kapitāla daļas vai balsstiesīgās akcijas pieder attiecīgajam pasūtītājam, tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus šai kapitālsabiedrībai var piešķirt, neievērojot šā panta otrajā daļā minēto sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma procedūru.

No lietā esošā pasūtījuma līguma Nr.RD-11-1490-lī par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā, kas noslēgts 2011.gada 14.novembrī starp Rīgas domi un Pasūtītāju, izriet, ka tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus ar sabiedriskajiem transportlīdzekļiem (autobusiem, tramvajiem un trolejbusiem) Rīgas pilsētas nozīmes maršrutu tīklā ir piešķirtas Pasūtītājam (līguma 2.1.punkts). Atbilstoši minētā līguma 6.1.punktam Pasūtītājs var nodot apakšuzņēmējiem, kam normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir izsniegta pasažieru pārvadājumu veicēja speciāla atļauja (licence) sabiedriskā transporta pakalpojumu (tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutu tīklā) pasūtījuma daļu (t.sk. ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu maršrutu tīklā saistītos pakalpojumus) – ne vairāk kā 35% no kopējā maršrutu tīkla garuma kilometros, noslēdzot apakšuzņēmuma līgumu uz laiku līdz astoņiem gadiem, bet ne ilgāk par pasūtījuma līguma termiņu.

Nemot vērā, ka no minētā pasūtījuma līguma nepārprotami izriet, ka apakšuzņēmēju izvēle un apakšuzņēmumu līgumu slēgšana ir tieši saistīta ar Pasūtītājam piešķirto tiesību sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus ar sabiedriskajiem transportlīdzekļiem (autobusiem, tramvajiem un trolejbusiem) Rīgas pilsētas nozīmes maršrutu tīklā īstenošanu, iesniegumu izskatīšanas komisija norāda, ka Pasūtītāja darbība, rīkojot sarunu procedūru, attiecas uz sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanu Rīgas pilsētas nozīmes

maršrutu tīklā un līdz ar to Pasūtītājs, slēdzot attiecīgus apakšuzņēmuma līgumus, darbojas kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs attiecībā uz jomu, kas noteikta SPSIL 5.panta pirmajā daļā.

Kā vienu no argumentiem, kāpēc sarunu procedūras rezultātā slēdzamais līgums nav uzskatāms par publisko iepirkumu līgumu, Pasūtītājs norāda, ka tā ieskatā līguma priekšmets – paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana nav uzskatāmi par sabiedriskā transporta pamatpakalpojumiem.

Iesniegumu izskatīšanas komisija, ievērojot to, ka saskaņā ar Likuma 1.panta 10.punktu sabiedriskā transporta pakalpojumi ir iedzīvotājiem pieejami pasūtītāja organizēti regulārie pasažieru pārvadājumi ar sabiedriskajiem transportlīdzekļiem, kurus pasažieri var izmantot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, un to, ka Likums neparedz sabiedriskā transporta pakalpojumu dalījumu Pasūtītāja norādītajos paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumos un pamatpakalpojumos, nepiekrīt minētajam Pasūtītāja viedoklim un uzskata to par nepamatotu. Iesniegumu izskatīšanas komisija arī nekonstatē, ka Pasūtītājs rakstveida paskaidrojumos būtu norādījis jebkādu juridisko pamatojumu, kas apstiprinātu minēto Pasūtītāja viedokli, proti, nav skaidrs, balstoties uz kādiem normatīvajiem aktiem un tiesību normu interpretācijas metodēm Pasūtītājs ir nonācis pie secinājuma, ka paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana nav uzskatāma par sabiedriskā transporta pakalpojumiem. Bez tam Pasūtītājs arī savā 2012.gada 3.janvāra vēstulē Nr.KOR-IZEJ-JP/2012/11 atzīst, ka spēkā esošie normatīvie akti nenosaka konkrētu paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojuma definīciju.

Iesniegumu izskatīšanas komisija norāda, ka arī Latvijas Republikas Satiksmes ministrija 2012.gada 11.janvāra vēstulē Nr.04-02/218 ir norādījusi, ka, lai gan normatīvajos aktos nav ietverts detalizēts paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu regulējums (raksturojums), no Ministru kabineta 2007.gada 11.decembra noteikumu Nr.843 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas un izmantošanas kārtība”, kas izdoti uz Likuma pamata, 11.punkta, kas paredz, ka sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma līgumā noteiktiem paaugstināta servisa pārvadājumiem ir jāizmanto maršruta zīme, kurā ir ietverta norāde par paaugstināta servisa pārvadājumu, viennozīmīgi izriet, ka, ja pasūtītājs sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumā ir paredzējis iekļaut pārvadājumus ar paaugstinātu servisu, attiecīgie nosacījumi, tostarp šos pakalpojumus raksturojošās pazīmes, ir ietverami sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma līgumā.

Ievērojot to, ka Pasūtītājs savas tiesības rīkot sarunu procedūru pamato, norādot uz 2011.gada 14.novembrī starp Rīgas domi un Pasūtītāju noslēgto pasūtījuma līgumu Nr.RD-11-1490-lī, kas paredz sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā piešķiršanu Pasūtītājam, t.sk. tiesības daļu šī pakalpojuma nodot apakšuzņēmējiem, kas, kā izriet no Pasūtītāja sniegtajiem paskaidrojumiem, arī ir sarunu procedūras priekšmets – paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana Rīgas pilsētas maršrutu tīkla daļā, iesniegumu izskatīšanas komisija secina, ka sarunu procedūras rezultātā slēdzamā līguma priekšmets ir sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana.

Iesniegumu izskatīšanas komisija kritiski vērtē arī Pasūtītāja 2012.gada 3.janvāra vēstulē Nr.KOR-IZEJ-JP/2012/11 norādīto, ka Rīgas dome kā pasūtītājs SPSIL likuma izpratnē, noslēdzot pasūtījuma līgumu ar Pasūtītāju, nav ietvērusi tajā obligātu nosacījumu sniegt paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu, jo, pirmkārt, Rīgas dome ir pasūtītājs Publisko iepirkumu likuma, nevis SPSIL izpratnē, un, otrkārt, kā jau konstatēts iepriekš, 2011.gada 14.novembrī starp Rīgas domi un Pasūtītāju noslēgtais pasūtījuma līgums Nr.RD-11-1490-lī neparedz sabiedriskā transporta pakalpojumu dalījumu Pasūtītāja norādītajos paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumos un pamatpakalpojumos, bet gan tiesības Pasūtītājam vispār sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus Rīgas pilsētas

sabiedriskā transporta maršrutu tīklā, t.sk. arī Pasūtītāja norādītos paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumus. Pretējā gadījumā, ja ar pasūtījuma līgumu Pasūtītājam nav piešķirtas tiesības sniegt t.s. paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumus, nav saskatāms arī tiesiskais pamats Pasūtītājam rīkot sarunu procedūru un šādu pakalpojumu sniegšanu nodot apakšuzņēmējiem.

Iesniegumu izskatīšanas komisija uzskata par nepamatotu Pasūtītāja paskaidrojumos norādīto, ka regulārie pasažieru pārvadājumi nav iekļauti SPSIL 2.pielikumā minēto pakalpojumu līgumu nomenklatūras sarakstā, kuru piešķiršanai attiecīgi jāpiemēro SPSIL normas. Iesniegumu izskatīšanas komisija norāda, ka sarunu procedūras līguma priekšmetā ietilpstošie pakalpojumi atbilst SPSIL 2.pielikuma „Pakalpojumu līgumu nomenklatūra” A saraksta 3.kategorijā „Sauszemes transporta pakalpojumi, izņemot dzelzceļa transporta pakalpojumus, kas ietverti 18.kategorijā, iekļaujot bruņumašīnu un kurjerservisa pakalpojumus, izņemot pasta transporta pakalpojumus” minētajiem pakalpojumiem un attiecīgi piemērojama CPV kods šajā gadījumā ir 60112000-6 „Sabiedriskie autotransporta pakalpojumi”.

Attiecībā uz Pasūtītāja paskaidrojumos norādīto par to, ka sarunu procedūras rezultātā slēdzamais līgums neparedz Pasūtītāja un pakalpojumu sniedzēju savstarpējos norēķinus un SPSIL noteiktajā kārtībā nav iespējams noteikt paredzamo līgumcenu, iesniegumu izskatīšanas komisija konstatē, ka vienlaikus Pasūtītāja paskaidrojumos ir norādīts arī tas, ka, ja pretendenti paredz atbilstoši pievienotā līguma projekta prasībām ieviest elektronisko norēķinu sistēmu, tad tiem tiek nodrošināta iespēja saņemt valsts piešķirtus maksājumus, un ka saskaņā ar Pasūtītāja veiktajiem aprēķiniem kopējā valsts piešķirtās dotācijas summa par attiecīgajā maršruta tīkla daļā veiktajiem pasažieru ar valsts noteiktajiem braukšanas maksas atvieglojumiem pārvadājumiem nepārsniegs Ministru kabineta noteikumos noteiktās līgumcenas robežas.

Iesniegumu izskatīšanas komisija norāda, ka saskaņā ar SPSIL 11.panta pirmo daļu šo likumu attiecinā uz iepirkuma procedūrām, ja būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumu līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežām vai lielāka.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.840 „Noteikumi par sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu līgumcenu robežām” 2.punktu līgumcenu robežas SPSIL 11.panta pirmajā daļā minētajā gadījumā pakalpojumu līgumiem ir 272100 latu (redakcija spēkā līdz 2011.gada 31.decembrim).

Saskaņā ar SPSIL 12.panta pirmo daļu paredzamo līgumcenu nosaka pirms iepirkuma procedūras uzsākšanas kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja plānoto kopējo samaksu par līguma izpildi; sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, plānojot kopējo samaksu, ņem vērā jebkuru izvēles iespēju un jebkurus līguma papildinājumus, kā arī godalgu un maksājumu vērtību, ja sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs paredz kandidātiem vai pretendentiem piešķirt godalgas vai maksājumus.

Vienlaikus iesniegumu izskatīšanas komisija norāda uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, analizējot publiska iepirkumu līguma definīciju, piemēram, Eiropas Savienības Tiesa lietā C-220/05² ir atzinusi, ka līguma atlīdzības raksturs var būt saistīts ar pretpakalpojumiem, turklāt pretrunā regulējuma mērķim ir apgalvojums, ka tikai līgumslēdzēja iestādes maksāto summu apmērs ir jāņem vērā, aprēķinot līguma vērtību. Šāds Eiropas Savienības Tiesas secinājums tieši norāda uz to, ka publiska (iepirkuma) līguma definīciju neietekmē tas, ka atlīdzību piegādātājs faktiski saņem no trešajām personām. Attiecīgi Direktīvas 2004/17/EK 1.panta 2.a) punkts definē publisku (iepirkuma) līgumu kā piegādes, būvdarbu vai pakalpojumu līgumu, kuru finansiālās interesēs rakstveidā noslēdz viena vai vairākas līgumslēdzēja iestādes un viens vai vairāki komersanti, preču piegādātāji vai pakalpojumu sniedzēji.

² EKT lieta: C-220/05 Jean Aurox and Others v. Commune de Roanne (2007) RCR I-385

Iesniegumu izskatīšanas komisija atzīst, ka konkrētajā gadījumā, kad lielu daļu risku uzņemas privātpersona, t.i., pakalpojuma sniedzējs, no kura darbības ir atkarīga ienākumu iegūšana, neskaidrs ir jautājums, vai, aprēķinot paredzamo līgumcenu, var neņemt vērā maksājumus, ko pakalpojuma sniedzējs varētu saņemt no trešajām personām. Tomēr Eiropas Savienības Tiesa minētajā lietā C-220/05 ir norādījusi, ka, lai noteiktu līguma tirgus vērtību, ir jāņem vērā līguma (konkrētajā tiesas lietā minēts būvdarbu līgums, kam attiecībā uz minēto regulējumu nav izšķirošas nozīmes) kopējā vērtība no iespējamā darbuzņēmēja (piegādātāja) viedokļa, kas ietver ne tikai to summu kopumu, ko maksā līgumslēdzēja iestāde, bet arī visus ieņēmumus no trešajām personām. Minēto secinājumu Eiropas Savienības Tiesa ir pamatojusi ar apsvērumu, ka ir acīmredzami, ka, ja līguma vērtību veido ieņēmumi, kas nāk gan no līgumslēdzējas iestādes, gan trešajām personām, iespējamo uzņēmēju interese par šādu līgumu ir saistīta ar tā kopējo vērtību. Līdz ar to jāaprēķina kopējā summa, ko privātais partneris vispār varētu saņemt līguma izpildes laikā.

Vienlaikus iesniegumu izskatīšanas komisija norāda, ka iepirkuma līguma paredzamās līgumcenas noteikšanas principu pareizas piemērošanas kontekstā ir būtiski norādīt, ka iepirkuma līguma būtiska iezīme ir tieši finansiālās intereses. Jāatzīmē, ka minētajā Eiropas Savienības Tiesas lietā Nr.C-220/05 ir norādīts, ka līgums, kas ietver atlīdzības raksturu saistībā ar pretpakalpojumu, kas uzņēmējam ir piedāvāts par līgumslēdzējas iestādes norādīto darbu veikšanu, acīmredzami ir noslēgts finansiālās interesēs (45.punkts), turklāt ir svarīgi vērst uzmanību arī uz, piemēram, Eiropas Savienības Tiesas spriedumā lietā Nr.C-382/05³ paustajiem secinājumiem, kas ņemami vērā, kvalificējot līgumu kā publisku (iepirkuma) līgumu, t.i., līgumu ilgumam un tam, ka to izpildei sākotnēji ir vajadzīgi lieli uzņēmēja ieguldījumi, nav nozīmes šo līgumu kvalificēšanai (42.punkts); nav nozīmes, ka pakalpojuma sniegšana notiek vispārīgās interesēs, ja vien līgums atbilst attiecīgajā Direktīvas pielikumā minētajam pakalpojuma priekšmetam (43.punkts); lai kvalificētu līgumiskā publiskā iepirkuma līgumu, nav nozīmes tam, vai uzņēmēja sniegtie pakalpojumi eventuāli ir tādi, kuru izpildē tam ir liela autonomija (44.punkts).

Iesniegumu izskatīšanas komisija uzskata, ka minētie Eiropas Savienības Tiesas izdarītie secinājumi pēc analogijas piemērojami arī šajā konkrētajā gadījumā, līdz ar to ir secināms, ka, lai izvērtētu, vai Pasūtītāja rīkotajai sarunu procedūrai, kas, kā konstatēts iepriekš, ir uzskatāma par iepirkumu, piemērojama kāda no SPSIL paredzētajām iepirkuma procedūrām saskaņā ar SPSIL 11.panta pirmajā daļā noteikto, nepieciešams aprēķināt paredzamo līgumcenu atbilstoši lēmumā dotajam skaidrojumam.

Ievērojot iepriekš lēmumā minēto, iesniegumu izskatīšanas komisija konstatē, ka Pasūtītāja plānotais sarunu procedūras rezultātā slēdzamais līgums atbilst pakalpojuma līguma definīcijai un nav konstatējams neviens no SPSIL piemērošanas izņēmumiem, no kā ir secināms, ka šajā gadījumā sarunu procedūras rīkošanā bija jāpiemēro SPSIL (vai arī Publiskās un privātās partnerības likumā) noteiktās prasības.

Attiecībā uz Iesniedzēja iesniegumā apstrīdētajām sarunu procedūras nolikuma 5.pielikumā „Pasūtījuma līgums” ietvertajām prasībām iesniegumu izskatīšanas komisija, ievērojot to, ka Pasūtītājs konkrētajā gadījumā ir pieļāvis būtiskus SPSIL pārkāpumus, nepiemērojot SPSIL attiecībā uz iepirkuma procedūras izsludināšanas kārtību un paredzamās līgumcenas aprēķināšanu, un tādējādi līgumu slēgšana sarunu procedūrā nav pieļaujama un ir rīkojama SPSIL atbilstoša iepirkuma procedūra, uzskata, ka no procesuālās ekonomijas viedokļa nav lietderīgi izvērtēt apstrīdēto pasūtījuma līguma prasību jeb nosacījumu pamatotību.

³ EKT lieta: C-382/05 *Judgment of 18/07/2007, Commission / Italy (Rec.2007,p.I-6657)*

Ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 1.panta 5. un 11.punkta, 7.panta, 8.panta trešās daļas, 10.panta pirmās daļas, 11.panta pirmās daļas, 24.panta pirmās daļas, 25.panta pirmās daļas, 32.panta otrās daļas 3.punkta, 33.panta, 36.panta ceturtais daļas, 76.panta pirmās daļas, 77.panta pirmās daļas, 79.panta pirmās daļas 3.punkta, iesniegumu izskatīšanas komisija

nolēma:

aizliegt Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” slēgt līgumus sarunu procedūrā „Par paaugstināta servisa sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas maršrutu tīkla daļas maršrutos” un uzdot 10 (desmit) darba dienu laikā izbeigt minēto sarunu procedūru bez rezultātiem.

Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 80.panta pirmo daļu lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā mēneša laikā no lēmuma saņemšanas dienas.

Komisijas priekšsēdētāja

D.Paura